

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN TRUNG KIÊN

TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
TẠI PHƯỜNG GIA CẨM, THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ,
TỈNH PHÚ THỌ

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN TRUNG KIÊN

TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
TẠI PHƯỜNG GIA CẨM, THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ,
TỈNH PHÚ THỌ

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Phạm Quốc Chính

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc./.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Trung Kiên

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn *“Tăng cường quản lý Ngân sách Nhà nước tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ”* ngoài sự cố gắng của bản thân, tôi còn nhận được sự giúp đỡ quý báu quý báu của Ban Giám hiệu, Khoa sau đại học, các giáo sư, phó giáo sư, tiến sỹ, các thầy cô trong Trường đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy, hướng dẫn tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và làm luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc sự hướng dẫn tận tình của Thầy giáo hướng dẫn khoa học: TS. Phạm Quốc Chính - Giám đốc Sở Khoa học và công nghệ tỉnh Thái Nguyên.

Do sự hạn chế về thời gian nghiên cứu nên luận văn có thể còn nhiều thiếu sót. Tôi mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo chân thành của các thầy, các cô và các bạn đồng nghiệp./.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Trung Kiên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP XÃ, PHƯỜNG.....	4
1.1. Một số vấn đề cơ bản về Ngân sách Nhà nước (NSNN)	4
1.1.1. Khái niệm NSNN	4
1.1.2. Bản chất của NSNN	4
1.1.3. Chức năng của NSNN	5
1.1.4. Vai trò của NSNN	6
1.2. Hệ thống NSNN và vị trí NSNN cấp xã, phường	11
1.2.1. Hệ thống NSNN	11
1.2.2. NSNN cấp xã, phường	12
1.3. Nội dung của công tác quản lý NSNN cấp xã, phường	17
1.3.1. Lập dự toán ngân sách cấp xã, phường	17
1.3.2. Chấp hành dự toán	18
1.3.3. Cân đối thu, chi ngân sách cấp xã, phường.....	22
1.3.4. Quyết toán ngân sách cấp xã, phường.....	24
1.3.5. Kiểm tra, kiểm soát NSNN	26
1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý NSNN cấp xã, phường	26
1.4.1. Nguồn thu ngân sách xã	26

1.4.2. Nhận thức của các đối tượng nộp thuế, phí.....	29
1.4.3. Chính sách của Nhà nước.....	31
1.4.4. Nhận thức, năng lực của lãnh đạo xã, phường, phường	32
1.4.5. Sự phát triển kinh tế - xã hội	33
1.5. Kinh nghiệm quản lý NSNN ở một số địa phương.....	34
1.5.1. Kinh nghiệm quản lý thu, chi ngân sách tại phường Tân Dân, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ	34
1.5.2. Kinh nghiệm quản lý thu, chi ngân sách tại phường Nông Trang, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ	35
1.5.3. Bài học kinh nghiệm rút ra.....	36
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	37
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	37
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	37
2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	37
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	38
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	39
2.3.1. Các tiêu chí đánh giá thu ngân sách.....	39
2.3.2. Các tiêu chí đánh giá chi NS	39
Chương 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG GIA CẨM, THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ, TỈNH PHÚ THỌ.....	40
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	40
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	40
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	42
3.2. Khái quát về tình hình quản lý NSNN tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ giai đoạn 2015 - 2017.....	49
3.2.1. Quản lý thu ngân sách.....	49
3.2.2. Quản lý chi ngân sách	54
3.3. Thực trạng quản lý NSNN tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ giai đoạn 2016 - 2018.....	59

3.3.1. Công tác lập dự toán ngân sách.....	59
3.3.2. Công tác chấp hành và tiêu chí đánh giá thu, chi ngân sách.....	64
3.3.3. Công tác quyết toán ngân sách.....	76
3.4. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý NSNN tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ	77
3.4.1. Chính sách quản lý của Nhà nước.....	77
3.4.2. Nhận thức của lãnh đạo xã, phường.....	78
3.4.3. Sự phát triển kinh tế của phường Gia Cẩm.....	78
3.4.4. Số lượng nguồn thu, nhiệm vụ chi NSX.....	79
3.4.5. Trình độ của cán bộ quản lý NSX.....	80
3.5. Đánh giá thực trạng quản lý NSNN tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ	81
3.5.1. Kết quả đạt được	81
3.5.2. Những hạn chế	83
3.5.3. Nguyên nhân của những hạn chế	86
Chương 4: GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG GIA CẨM, THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ, TỈNH PHÚ THỌ.....	88
4.1. Quan điểm hoàn thiện quản lý NSNN trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ.....	88
4.2. Giải pháp tăng cường quản lý NSNN tại phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ	89
4.2.1. Giải pháp công tác xây dựng dự toán.....	89
4.2.2. Giải pháp hoàn thiện quản lý thu ngân sách	90
4.2.3. Giải pháp quản lý chi ngân sách	95
4.2.4. Giải pháp hoàn thiện cân đối thu, chi ngân sách.....	99
4.2.5. Một số giải pháp khác	99
4.3. Một số kiến nghị với lãnh đạo thành phố Việt Trì, với cơ quan quản lý ngân sách thành phố Việt Trì	101
KẾT LUẬN	102
TÀI LIỆU THAM KHẢO	103

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

KTTT	:	Kinh tế thị trường
KT-XH	:	Kinh tế - Xã hội
NSNN	:	Ngân sách nhà nước
XHCN	:	Xã hội chủ nghĩa
KBNN	:	Kho bạc Nhà nước
XDCB	:	Xây dựng cơ bản
GTGT	:	Giá trị gia tăng
UBND	:	Ủy ban nhân dân
KTTT	:	Kinh tế thị trường
SXKD	:	Sản xuất kinh doanh
HĐND	:	Hội đồng nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Dân số, lao động của phường qua 3 năm (2015 - 2017).....	44
Bảng 3.2. Bảng tổng hợp thu ngân sách phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 - 2017.....	52
Bảng 3.3. Bảng tổng hợp chi ngân sách phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 -2017.....	57
Bảng 3.4. Tình hình lập dự toán thu NS phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 - 2017	59
Bảng 3.5. Tình hình lập dự toán chi NS phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 - 2017.....	61
Bảng 3.6. Bảng tổng hợp chấp hành thu ngân sách phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 - 2017	68
Bảng 3.7. Bảng tổng hợp chấp hành chi ngân sách phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 - 2017	72
Bảng 3.8. Quyết toán thu chi NS phường Gia Cẩm giai đoạn 2015 - 2017.....	76

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Quá trình chuyển sang nền kinh tế thị trường (KTTT) định hướng XHCN ở nước ta đòi hỏi Nhà nước phải sử dụng một cách có hiệu quả các công cụ, chính sách tài chính, tiền tệ, đặc biệt là chính sách thu, chi ngân sách nhà nước (NSNN). Điều này góp phần khắc phục khuyết tật của cơ chế thị trường thông qua việc sử dụng bàn tay hữu hình, chủ yếu là chính sách tài chính nhằm điều tiết nền kinh tế có hiệu quả. Mặt khác thông qua sử dụng các công cụ này mới có thể quản lý thống nhất nền tài chính quốc gia, động viên toàn bộ nguồn lực để phát triển KT-XH, đáp ứng yêu cầu của cuộc đổi mới đất nước.

Ngân sách nhà nước là một khâu quan trọng trong điều tiết kinh tế vĩ mô. Ngân sách cấp xã, phường là một bộ phận cấu thành ngân sách nhà nước, là công cụ để chính quyền cấp huyện, thực hiện các chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn trong quá trình quản lý kinh tế xã hội, an ninh quốc phòng. Luật ngân sách nhà nước năm 2002 là cơ sở pháp lý cơ bản để tổ chức quản lý ngân sách nhà nước nói chung và ngân sách cấp xã, phường nói riêng nhằm phục vụ cho công cuộc đổi mới đất nước. Song thực tế hiện nay những yếu tố, điều kiện tiền đề chưa được tạo lập đồng bộ, làm cho quá trình quản lý ngân sách các cấp đạt hiệu quả thấp, chưa đáp ứng được yêu cầu mà luật ngân sách đặt ra.

Trong bối cảnh chung của đất nước, thành phố Việt Trì tỉnh Phú Thọ nói chung và phường Gia Cẩm nói riêng những năm qua đã đạt được những thành tựu to lớn về KT-XH, bộ mặt đô thị ngày càng đổi mới. Qua gần 3 năm thực hiện Luật NSNN điều chỉnh năm 2015, cân đối ngân sách thành phố đang ngày càng vững chắc, nguồn thu ngân sách ngày càng tăng, không những đảm bảo được những yêu cầu chi thiết yếu của bộ máy quản lý nhà nước mà còn dành phần đáng kể cho đầu tư phát triển. Tuy nhiên, thực trạng hiện nay công tác quản lý thu, chi ngân sách của phường Gia Cẩm vẫn còn nhiều khiếm khuyết, hạn chế. Thu ngân sách vẫn chưa bao quát các nguồn thu trên địa bàn, vẫn còn tình trạng thất thu, nguồn thu ngân sách còn hạn chế,... Hiệu quả các khoản chi ngân sách còn thấp, chi đầu tư còn dàn trải, thiếu tập trung dẫn đến hiệu quả đầu tư còn thấp, gây lãng phí; chi thường xuyên còn vượt dự toán.